

วิวัฒนาการและประสิทธิผลของมาตรการทาง ราคาและภาษีในระดับสากล

นพ. ทักษพล ชรรมรังสี

สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ

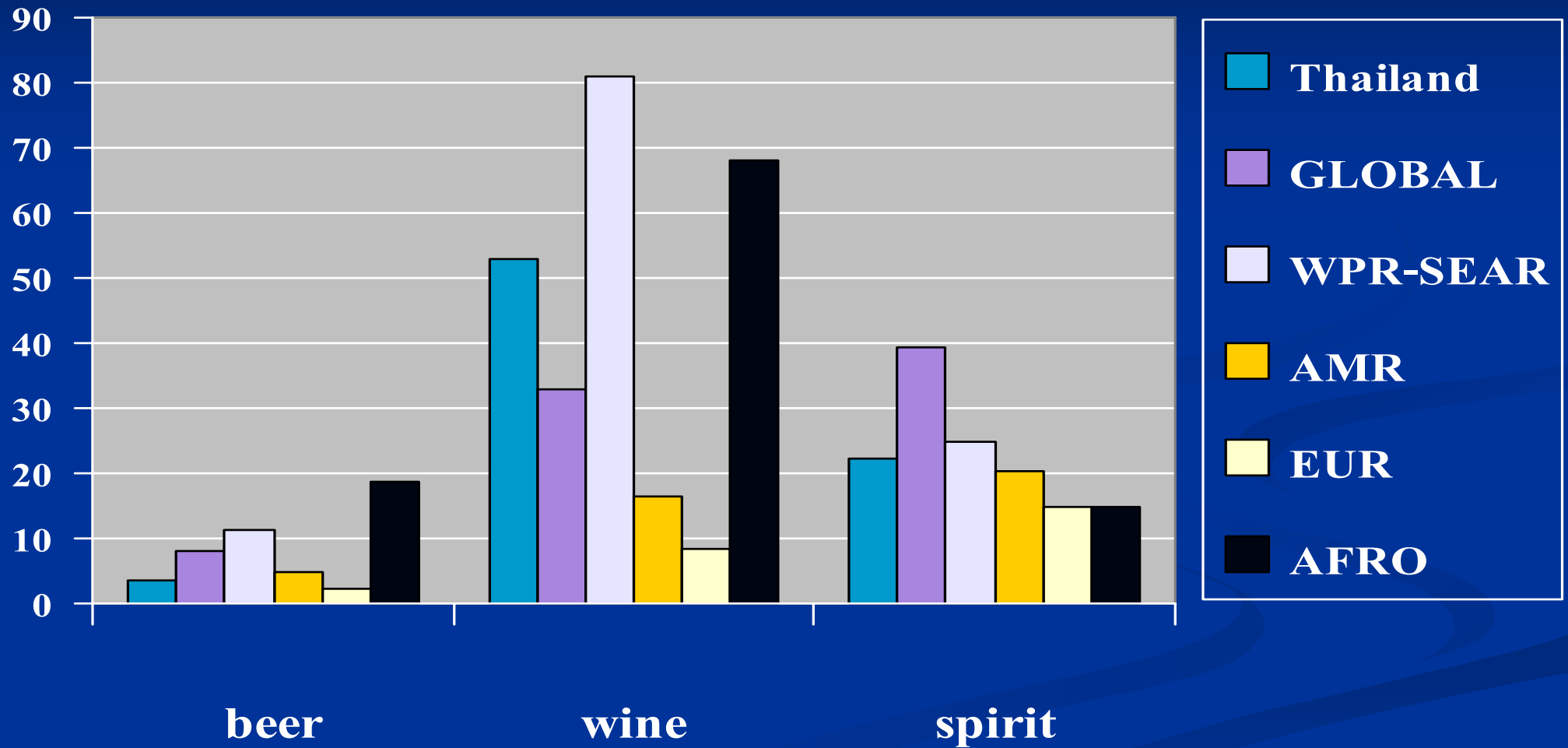

International Health Policy Program, Thailand

ขอบเขตการนำเสนอ

- ประสิทธิภาพและวัตถุประสงค์ของมาตรการทางภาษีและราคา
- แนวคิดพื้นฐานของมาตรการทางภาษีและราคา
- นโยบายภาษีสุราที่ดี
- ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

Relative price of alcohol (price: GDP per capita)

ประสิทธิผลของนโยบาย/มาตรการ

- ระดับการบรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้

ประสิทธิผลของนโยบายแอลกอฮอล์

ประสิทธิผลของนโยบายภาษีสุรา

วัตถุประสงค์ของนโยบายภาษีศุรา

- สร้างรายได้ให้กับรัฐ/ ผู้ปกครอง
- ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น การควบคุมการบริโภคและปัญหาจากศุรา หรือลดการใช้ยาสูบเพื่อย
- เหตุผลทางเศรษฐกิจและสังคมอื่นๆ เช่น สร้างความเป็นธรรมทางสังคม, ลดการเสียดุลทางเศรษฐกิจ การปกป้องอุตสาหกรรม การส่งเสริมเศรษฐกิจ
- หลายวัตถุประสงค์

เงื่อนไขทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศและบริบท

กรอบแนวคิดพื้นฐาน

- ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา-
- ผลของราคาต่อผู้บริโภคกลุ่มต่างๆ
- การแทนที่กันได้ของเครื่องคั้มแอลกอฮอล์
- ความเสียหายจากการบริโภค
 - ใครก่อ
 - ใครรับ
 - มูลค่าเท่าใด

กรอบแนวคิดพื้นฐาน

- มีการบริโภคที่ไม่มีผลลบหรือไม่
- ความชอบธรรมในการเพิ่มต้นทุนในการบริโภค
- ภาษี---เหล้าเถื่อน
- ภาษีสรรพสามิต และภาษีอื่นๆ
- ความสัมพันธ์ระหว่างภาษีกับราคา

Business is business and business

นโยบายภาษีสุราที่ดี(ในมุมมองทางด้านสาธารณสุข)

1. เนื้อหาของระบบภาษี

- ความครอบคลุม
- ประเภทของอัตราภาษี
- ฐานภาษี
- อัตราภาษี
- ความลักลั่นระหว่างเครื่องดื่ม
- ความเหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจและความยั่งยืน

2. การบังคับใช้

- ต้นทุน/ความสะดวกในการบังคับใช้
- ความพร้อม/ ความเข้มแข็งในการปราบปรามสุรานอกระบบภาษี
- ระบบการติดตามประเมินผล

ความครอบคลุมของระบบภาษี

- ปริมาณแอลกอฮอล์
- ตามแหล่งและวิธีการผลิต

ประเภทของอัตราภาษี

1. ตามปริมาณเครื่องค้มี (Unitary)
2. ตามปริมาณแอลกอฮอล์ (Specific)
3. ตามมูลค่าของเครื่องค้มี (Ad volarem)
4. แบบผสมผสาน

ระบบสองเลือกหนึ่ง

เมื่อพิจารณาในหลักการ โดยยังไม่ต้องพิจารณาอัตราภาษี

- ระบบสองเลือกหนึ่งเรียกได้ว่าเป็นระบบที่สอดคล้องกับนโยบายที่มีหลายวัตถุประสงค์ทั้งการควบคุมการบริโภคและลดการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย/สร้างรายได้
- อาจเรียกได้ว่าเป็น Specific-Plus system
- มีดีกว่าไหม

ฐานภาษี

- จะสัมพันธ์กับประเภทของอัตราภาษี ตัวอย่างเช่น การใช้ปริมาณแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ สำหรับ specific rate หรือ การใช้ปริมาณขวด/ เท สำหรับ unitary หรือการใช้ ราคาหน้าโรงงานและราคา CIF สำหรับ ad volarem
- ปัญหาสำหรับการกำหนดฐานภาษี
 - การกำหนดค่ามาตรฐานปริมาณแอลกอฮอล์และราคา
 - กรณีการกำหนดอัตราภาษีรวมใน/แยกนอก
- มีวิธีอื่นที่ดีกว่าไหม

อัตราภาษี

นโยบายภาษีที่ดีต้องสามารถทำให้ราคาขาย(ปลีก)สูงพอที่จะทำให้ผู้บริโภครู้สึกถึงความล้มเหลวที่จะบริโภค โดยเฉพาะเครื่องดื่มน้ำที่ราคาต่ำทั้งเชิงราคาต่อปริมาณ แอลกอฮอล์ต่ำเช่น เหล้าขาว และเชิงราคาสุทธิ เช่น เบียร์ขวดเล็ก เหล้าขวดจิ๋ว

- แนวคิดอัตราภาษีก้าวหน้าตามปริมาณแอลกอฮอล์ เครื่องดื่มประเภทที่มีปริมาณแอลกอฮอล์สูงควรมีอัตราภาษีสูงกว่าประเภทที่มีค่านี้อา
- แนวคิดอัตราภาษีสัมพันธ์กับต้นทุนการผลิต

ความลึกลับ (anomaly) ระหว่างเครื่องคิด

- ความลึกลับระหว่างประเภท
- ความลึกลับระหว่างช่วงความเข้มข้น
- การจัดแบ่งประเภทเครื่องคิด
- การกำหนดอัตราภาษีในแต่ละประเภท/กลุ่ม

ความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ

- รายได้ และ Affordability
- อัตราเงินเฟ้อ
- การเดินทาง/ซื้อหา/บริโภคข้ามประเทศ

กลไกการปรับอัตราภาษีศุลกากรของไทย

การบังคับใช้กฎหมาย

- ต้นทุนในการปฏิบัติ
- ความพร้อมของโครงสร้างองค์กรและทรัพยากร
- ความเอาใจริงเอาจังในการปฏิบัติ
- การติดตามและประเมินผล

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ปรับเปลี่ยนกรอบความคิดต่อการใช้นโยบายภาษีเพื่อลดปัญหาจากแอลกอฮอล์
- ทบทวนการใช้ฐานภาษี
- ปรับอัตราภาษีและลดความลักลั่นระหว่างประเภท โดยมุ่งเน้นที่เครื่องดื่มราคาต่ำ
- พัฒนาการบังคับใช้กฎหมายและระบบติดตามประเมินผล

ขอบคุณครับ